

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 202/2018 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen avohakkuista ja luonnon biodiversiteetin hupenemisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Emma Karin /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 202/2018 vp:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä rajoittaakseen Metsähallituksen avohakkuista ja mitä hallitus aikoo tehdä metsälajiston ja metsäelinympäristöjen parantamiseksi tällä hallituskaudella, jotta monimuotoisuuden köyhtyminen pysäytetään tavoitevuoteen 2020 mennessä?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Metsäpolitiikalla turvataan metsien hoidon ja käytön taloudellinen, ekologinen, sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys. Kaikki kestävyden ulottuvuudet ovat tärkeitä, koska tavoitteena on maksimoida yhteiskunnan metsistä saatavaa hyvinvointia. Ekologiseen kestävyteen kuuluu monimuotoisuuden lisäksi muita ympäristön tilaa koskevia tavoitteita, kuten vesistöjen ja maaperän hyvä tila.

Metsälajiston ja metsäelinympäristöjen parantamiseen liittyvä kokonaisuus muodostuu Suomessa suojelualueverkoston ja talousmetsissä tehtävien toimenpiteiden yhteisvaikutuksena. Suojelualueverkosto ei ole koskaan ollut Suomessa yhtä laaja kuin se on nyt. Suojelupinta-ala on kolminkertaistunut 1970-luvulta lähtien ja se laajentui merkittävästi myös viime vuonna. Viimeisin kansallispuisto perustettiin Suomussalmen Hossaan satavuotiaan Suomen kunniaksi 17.6.2017.

Suojelualueverkosto on laajentunut myös Luontolahjani satavuotiaalle -kampanjan ansiosta. Uusia yksityisiä suojelualueita perustettiin vuoden 2017 aikana yhteensä 170 kappaletta, jotka ovat yhteensä 3 064 hehtaaria. Valtio osoittaa suojeluun vastaavan määrän. Lisäksi kampanjaan osallistui 40 kuntaa, joiden maille perustettiin yhteensä noin 1 980 hehtaaria uusia suojelualueita.

Metsien monimuotoisuutta turvaavan METSO-ohjelman kautta suojeltiin vuonna 2017 yhteensä yli 5 000 hehtaaria metsää joko pysyvästi tai määräaikaisilla sopimuksilla. Kymmenen vuotta sitten käynnistynyt METSO on nyt saavuttanut noin 60 prosenttia vuodelle 2025 asetetusta suojelutavoitteestaan. METSO-ohjelman kautta suojelualueverkosto laajenee myös jatkossa. Vuonna 2018 ELY-keskuksilla on käytettävissä METSO-korvauksiin ja hankintoihin arviolta noin 25 mil-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 202/2018 vp

joonaa euroa ja tavoitteena on suojella 4 500 hehtaarin pinta-ala vapaaehtoisin kaupoin, yksityisinä suojelualueina ja määräaikaisina rauhoituksina. Suomen metsäkeskuksella on käytössä vuonna 2018 ympäristötukeen ja luonnonhoitoon noin kuusi miljoonaa euroa, millä solmitaan ympäristötukisopimuksia noin 2 400–3 000 hehtaarilla ja toteutetaan elinympäristöjen kunnostusta noin 400 hehtaarilla.

Luonnonsuojelulain lisäksi luonnon monimuotoisuutta edistetään lainsäädännössä metsälain ja Metsähallituslakiin sisältyvien Metsähallituksen yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden kautta. Lisäksi talousmetsien käsittelyssä ekologista kestävyyttä edistetään metsänhoitosuosituksen sekä sertifiointi- ja ympäristöjärjestelmien mukaisilla metsien monipuolisilla käsittelyillä ja luonnonhoidolla sekä vieraslajeja torjumalla. Luonnonhoitomenetelmiä ovat esimerkiksi säästöpuiden jättäminen ja suojavyöhykkeet. Suojelualueilla monimuotoisuutta edistetään myös ennallistamisella ja elinympäristöjen aktiivisella hoidolla.

Hallitus edistää talousmetsien luonnonhoitoa yhteistyössä metsäalan toimijoiden ja sidosryhmien kanssa. Kehittämistyötä on tehty pitkäjänteisesti 1990-luvulta lähtien. Meneillään on tälläkin hetkellä useita hankkeita, joiden tuloksena talousmetsien monimuotoisuutta voidaan edelleen parantaa. Näistä yksi esimerkki on kansallisen metsästrategian MONIMETSÄ-hanke. Muutos ei kuitenkaan tapahdu nopeasti, koska kyse on pidemmällä aikajänteellä tapahtuneista kehityskuluista. Esimerkiksi kuolleen puun määrä on vähentynyt metsissämme jo ennen nykyisen metsikkömetsätalouden aikakautta. Tämän mukaisesti on luonnollista, että myös korjaavat toimenpiteet vaikuttavat vasta pidemmällä aikajänteellä.

Metsähallitus toimii eduskunnan sille asettamien tavoitteiden mukaisesti. Valtion omistamia maa- ja vesialueita hoidetaan ja käytetään siten eduskunnan asettamien taloudellisten, ekologisten ja sosiaalisten reunaehtojen puitteissa. Metsähallitus Metsätalous oy käyttää yksinoikeudella Metsähallituksen hallintaan osoitettua tuottovaateen alaista valtion maa- ja vesiomaisuutta metsätalouden harjoittamiseen. Tuottovaateen alaisia metsiä hoidetaan siten, että toiminnassa otetaan huomioon Metsähallituksesta annetun lain 6 ja 7 §:n mukaiset yhteiskunnalliset velvoitteet kuten luonnon monimuotoisuus, virkistyskäyttö, työllisyyden edistäminen sekä saamelaiskulttuurin ja poronhoidon vaatimukset. Muihin maanomistajiin verrattaessa valtion talouskäyttöön osoitetuilta metsäalueilta edellytetään lakisääteisesti huomattavasti korkeampia vaatimuksia muun muassa monimuotoisuuden turvaamiseksi. Yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden huomioon ottamisen vaikutus liiketoiminnan tulokseen oli lähes 60 miljoonaa euroa vuoden 2017 aikana.

Yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden täyttämiseksi esimerkiksi noin 518 000 hehtaaria valtion talouskäyttöön osoitettuja metsiä on kokonaan tai osittain pois hakkuiden piiristä Metsähallituksen omalla päätöksellä. Muualla Metsähallituksen monikäyttömetsissä monimuotoisuutta turvaa noin 100 000 luontokohdetta ja noin 30 000 uhanalaisten lajien esiintymää. Metsähallitus edistää monimuotoisuutta talousmetsissä myös erilaisilla aktiivisilla luonnonhoitotoimenpiteillä. Näihin kuuluvat 100 000 tekopökelön tekeminen ja jättäminen hakkuualueille joka vuosi sekä muun muassa järeiden haapojen jätto monimuotoisuuspuiksi. Metsähallituksen metsätalouden ympäristöoppaan mukaiset säästöpuut ovat järeämpiä kuin yksityismaiden säästöpuut.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 202/2018 vp

Vuonna 2017 Metsähallituksen metsäalasta oli 2,1 prosenttia hakkuiden piirissä. Puuta korjattiin näiltä alueilta yhteensä 5,9 miljoonaa kuutiometriä. Uudistushakkuiden osuus Metsähallituksen hakkuukertymästä vuonna 2017 oli 35,5 prosenttia. Uudistushakkuista avohakkuita oli noin 16 000 hehtaaria, siemenpuuhakkuita noin 5 000 hehtaaria ja loput säästöpuuhakkuita tai pienaukkohakkuita. Jos Metsähallitus siirtyisi nykyistä laajemmin eri-ikäisrakenteiseen kasvatukseen, pitäisi saman hakkuukertymän saavuttamiseksi tehdä hakkuita nykyistä laajemmalla pinta-alalla.

Eri-ikäisrakenteisen metsän kasvatusta tarjoaa vaihtoehdon uudistushakkuille menetelmälle soveltuvissa metsiköissä. Menetelmä rinnastettiin lainsäädännössä perinteiseen metsänhoitoon viimeisimmän metsälain muutoksen yhteydessä vuoden 2014 alusta. Lakimuutoksen yhtenä tärkeänä teemana oli metsänkäsitteilyn monipuolistaminen, joka tuo vaihtelevuutta myös luontoon. Tutkijoiden mukaan eri-ikäisrakenteisen metsänkasvatukseen ei odotetakaan syrjäyttävän vallitsevia tasaikäisrakenteiseen metsänkasvatukseen perustuvia menetelmiä vaan nimenomaan täydentävän niitä rinnakkaisena metsänhoitoperiaatteena sopivissa tilanteissa. Myös valtion talouskäyttöön osoitetuissa metsissä tämä menetelmä on käytössä yhtenä menetelmänä.

Joissain tilanteissa ja kasvupaikoilla eri-ikäisrakenteinen metsätalous voi olla onnistunut vaihtoehto niin taloudellisesti, ekologisesti kuin sosiaalisestikin. Mutta metsäluonto on vaihtelevaa, ja edellä mainittuja tilanteita on Suomessa rajoitetusti. Eri-ikäisrakenteisen metsänkäsitteilyn onnistuminen riippuu erityisesti nykyisen puuston rakenteesta ja kasvupaikasta. Eri-ikäisrakenteiseen kasvatukseen soveltuvat parhaiten varjoa sietävät puulajit, mikä tarkoittaa Suomessa käytännössä kuusta. Avohakkuiden rajoittaminen ja siirtyminen eri-ikäisrakenteiseen metsätalouteen yksipuolistaisi metsäluontoa. Ollakseen taloudellisesti kannattavaa, eri-ikäisrakenteista metsää kasvatetaan varsin harvana, mikä ei kaikille lajeille ole optimaalinen ratkaisu. Monipuoliset metsänkäsitteilytavat takaavat myös useammalle lajille suotuisia elinolosuhteita. Samalla tulee tuki huolehtia talousmetsien luonnonhoidosta, kuten tasaikäiskasvatuksessakin.

Hallitus pitää tärkeänä, että metsänomistajilla säilyy vaihtoehtoja metsänkäsitteilylle, vaikka eri-ikäisrakenteinen metsänkasvatusta lisääntyisikin. Jos menetelmä ei osoittaudu tietyllä kasvupaikalla soveltuvaksi esimerkiksi luontaisen taimettumisen epäonnistuttua, metsänomistajalla tulee olla mahdollisuus palata tasaikäisrakenteiseen metsien käsitteilyyn, jossa uudistamiseen ei liity samanlaisia epävarmuuksia.

Edellä mainituin perustein hallitus ei ole esittämässä muutoksia metsiä tai metsäorganisaatioita koskeviin säädöksiin. Talousmetsien luonnonhoitoa edistetään edelleen myös jatkossa osana kansallisen metsästrategian toimeenpanoa.

Luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttäminen vuoteen 2020 mennessä on haastava tavoite, jonka eteen tehdään toimenpiteitä osana metsäpolitiikan toimeenpanoa. Vuonna 2010 julkaistu lajien uhanalaisuusarviointi antaa viitteitä siitä, että metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi tehdyillä toimenpiteillä on vaikutusta. Näyttää kuitenkin todennäköiseltä, että monimuotoisuuden köyhtymistä ei onnistuta pysäyttämään alkuperäisen tavoitteen mukaisesti vuoteen 2020 mennessä, vaan pidemmän ajan kuluessa. Hallitus katsoo, että päätöksenteossa tulee ottaa

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 202/2018 vp

huomioon kaikki metsien hoidolle ja käytölle asetetut tavoitteet pyrkien tasapainoiseen kokonaisuuteen.

Helsingissä 5.6.2018

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä